

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 (1Β)

¹ Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· Ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκε φραγμὸν καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον καὶ ὠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησε.

² καὶ ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δούλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος.

³ καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν.

⁴ καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δούλον· κάκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτιμωμένον.

⁵ καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέστειλε· κάκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς μὲν ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες.

⁶ ἔτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων, ἀγαπητόν αὐτοῦ,

¹ ἤρχισε τότε να ομιλή εις αυτοὺς με παραβολάς. “Ἐνας ἄνθρωπος ἐφύτευσε ἀμπέλι καὶ ὕψωσε ολόγυρα φράκτην καὶ ἐσκάψε πατητήρι καὶ στέρνα δια τον μούστον, ἐκτίσε πύργον δια να μένουν οι φύλακες καὶ οι εργάται, καὶ ἔτοιμο πλέον το ἀμπέλι το παρέδωσε στους γεωργοὺς, να το καλλιεργούν, να ἀποδίδουν δε καὶ εις αὐτὸν την ἀναλογίαν των καρπῶν καὶ ἐταξίδευσεν εις ἄλλην χώραν.

² Καὶ κατὰ την κατάλληλον ἐποχὴν ἐστειλεν στους γεωργοὺς ἓνα δούλον, δια να παραλάβῃ ἀπὸ αὐτοὺς ἓνα μέρος ἀπὸ τον καρπὸν του ἀμπελιού.

³ Εκείνοι ὁμως, ἀφοῦ ἐπιασαν τον δούλον, τον ἔδειραν καὶ τον ἐδίωξαν με ἀδειανά τα χέρια.

⁴ Καὶ πάλιν ο οἰκοδεσπότης ἐστειλε εις αὐτοὺς ἄλλον δούλον· καὶ εκείνον, ἀφοῦ τον ἐλιθοβόλησαν, τον ἐπλήγωσαν στο κεφάλι καὶ τον ἐδίωξαν ντροπιασμένον.

⁵ Καὶ πάλιν ἐστειλε ἄλλον καὶ εκείνον τον ἐφόνευσαν καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐκακοποίησαν, ἄλλους μὲν τους ἔδερναν, ἄλλους δε τους ἐφόνευσαν.

⁶ Ἀκόμη, λοιπόν, ἓνα μονογενὴ καὶ ἀγαπητόν Υἱόν, που εἶχε, τον ἐστειλε

ἀπέστειλε καὶ αὐτὸν τελευταῖον πρὸς αὐτοὺς λέγων· Ὅτι ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς αυτοὶ οἱ ἄνθρωποι θα εντραποῦν ἐπὶ λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τέλους τον υἱόν μου.
τὸν υἱόν μου.

⁷ ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ, θεασάμενοι αὐτὸν ⁷ Ἐκεῖνοι ὁμῶς οἱ γεωργοί, ὅταν εἶδαν αὐτὸν να ἔρχεται, εἶπαν μεταξύ τους· ἐρχόμενον, πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κληρονόμος· ἐλάτε να εἶπον ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τον φονεύσωμεν καὶ θα μείνη ἔτσι κληρονόμος· δεῦτε ἰδική μας πλέον ἡ κληρονομία. ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.

⁸ καὶ λαβόντες ⁸ Καὶ ἀφοῦ τον ἐπιασαν, τον ἀπέκτειναν αὐτόν καὶ εφόνευσαν καὶ τον ἐβγαλαν ἔξω ἀπὸ ἐξέβαλον αὐτόν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. το ἀμπέλι.

⁹ τί οὖν ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ⁹ Τί θα κάμη λοιπόν ὁ κύριος του ἀμπελώνος; Θα ἔλθῃ καὶ θα ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει ἐξολοθρεύσῃ τους γεωργοὺς αὐτοὺς τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. καὶ θα δώσῃ εἰς ἄλλους το ἀμπέλι, (Ἔτσι θα τιμωρήσῃ ὁ Θεὸς τους πνευματικούς ηγέτας του Ἰσραήλ, στους οποίους ὡς καρποφόρον ἀμπελον ἐνεπιστεύθη τον λαόν του, καὶ τον οποίον αυτοὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους ἠθέλαν να ἐκμεταλλεύωνται δια την ἰδικήν των ὠφέλειαν. Δια να μένουν δε ἀενόχλητοι εἰς την ἀνίερρον ἐκμετάλλευσίν των ἐδιωχαν καὶ ἔδερναν καὶ εφόνευσαν τους προφήτας, τους οποίους κατὰ καιροὺς ἐστελνεν εἰς αὐτοὺς ὁ Θεός, δια να τους υπενθυμίσῃ το καθήκον των. Καὶ θα ἐμπιστευθῇ ὁ Θεός τον νέον λαόν της Χαρῖτος εἰς ἄλλους πνευματικούς ηγέτας).

¹⁰ οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·

¹¹ παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

¹² Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπε, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

¹³ Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσι λόγῳ.

¹⁴ οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. εἶπον οὖν ἡμῖν· ἔξεστι δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὐ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν;

¹⁰ Και ἐπρόσθεσε ο Κυριος· “δεν εδίαβάσατε οὔτε αὐτὸ το χωρίον της Γραφῆς που λέγει· Λιθον τον οποιον ἀπέρριψαν ως ακατάλληλον οι κτίσται, αὐτός ἐγινε ο κυριώτερος ακρογωνιαίος λίθος, δι' ὅλην την οικοδομὴν.

¹¹ Από τον Κυριον ἐγένεν η τοποθέτησις αὐτὴ του λίθου και εἶναι αξιοθαύμαστος εις τα μάτια ημών των πιστών;”

¹² Και ἐζητούσαν οι αρχιερεῖς να τον συλλάβουν, ἀλλὰ ἐφοβήθησαν τον λαόν· ἠθελαν δε να τον συλλάβουν, διότι εκατάλαβαν καλά, ὅτι δι' αὐτοὺς εἶπε την παραβολὴν. Και αφού τον ἀφήκαν, ἐφυγαν.

¹³ Και στέλνουν προς αὐτὸν μερικούς ἀπὸ τους Φαρισαίους και μερικούς ἀπὸ τους Ἑρωδιανούς, τους οπαδούς δηλαδή του Ἡρώδου και φίλους των Ρωμαίων, δια να τον πιάσουν με τα λόγια των κατά δόλιον τρόπον, ὅπως πιάνεται το ψάρι με το δόλωμα.

¹⁴ Εκείνοι αφού ἦλθαν, του εἶπαν· “διδάσκαλε, γνωρίζομεν καλά, ὅτι εἶσαι εἰλικρινῆς και φιλαλήθης και δεν σε μέλει δια κανένα. Διότι δεν αποβλέπεις οὔτε ἐπηρεάζεσαι ἀπὸ πρόσωπα ἀνθρώπων, ἀλλὰ διδάσκεις πάντοτε με κάθε ἀλήθειαν τον δρόμον του Θεοῦ· εἰπέ μας λοιπόν· επιτρέπεται να πληρώνωμεν φόρον στον Καίσαρα, ναι η ὄχι; Να δώσωμεν η να μη δώσωμεν αὐτὸν τον φόρον;

15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.

15 Ο Ἰησοῦς ὁμως, κατανοήσας τὴν δολιότητα καὶ υποκρισίαν των, τοὺς εἶπε· “τί με πειράζετε; Φέρτε μου να ἰδῶ το δηνάριον, με το οποίον πληρώνετε τον φόρον”.

16 οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἢ εἰκῶν αὕτη καὶ ἢ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπον· Καίσαρος.

16 Αὐτοὶ δε του ἔφεραν καὶ τοὺς λέγει· “τίνος εἶναι ἡ εικῶν καὶ ἡ ἐπιγραφή, που υπάρχει στο νόμισμα;” Εκείνοι δε εἶπον· “του Καίσαρος”.

17 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. καὶ ἐξεθαύμασαν ἐπ’ αὐτῷ.

17 Καὶ ἀποκριθεὶς ο Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· “δώστε πίσω στον Καίσαρα, ὅσα ἀνήκουν στον Καίσαρα καὶ στον Θεόν δώστε, ὅσα ἀνήκουν στον Θεόν. (Εἰς τοὺς ἀρχοντας ἀποδώστε φόρους, σεβασμὸν καὶ υπακοήν, εφ’ ὅσον αὐτὰ δεν εἶναι ἀντίθετα προς το θέλημα του Θεοῦ. Εἰς τον Θεόν δε τον νουν καὶ τὴν καρδίαν σας, ολόκληρον τον ευατόν σας)”. Καὶ εθαύμασαν αὐτόν δια τὴν ἀπάντησιν, που τοὺς ἔδωκεν.

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν λέγοντες·

18 Ἦλθαν κατόπιν εἰς αὐτόν οἱ Σαδδουκαῖοι, οἱ οἱποῖοι ἔλεγον ὅτι δεν υπάρχει ἀνάστασις νεκρῶν, καὶ τον ηρωτησαν·

19 Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι εἰάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἀφῆ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

19 “διδάσκαλε, ο Μωϋσῆς στον νόμον, που μας ἔδωσε, ἔγραψε ὅτι εἰάν ο ἀδελφός κάποιου πεθάνῃ καὶ εγκαταλείψῃ χήραν τὴν γυναῖκα καὶ δεν ἀφήσῃ τέκνα, πρέπει να πάρῃ ο ἀδελφός του τὴν χήραν εκείνου καὶ να γεννήσῃ ἀπόγονον στον ἀποθανόντα ἀδελφόν.

²⁰ ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. ²⁰ Ἦσαν, λοιπόν, ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ἐπῆρε σύζυγον καὶ ὅταν ἀπέθανε, δὲν ἀφῆκεν ἀπόγονον.

²¹ καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανε καὶ οὐδὲ αὐτὸς οὐκ ἀφῆκε σπέρμα. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. ²¹ Καὶ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς ἔλαβεν αὐτήν καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδέ αὐτὸς ἀφῆκεν ἀπόγονον. Καὶ ὁ τρίτος ἐπίσης.

²² καὶ ἔλαβον αὐτήν οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἐσχάτη πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή. ²² Καὶ ἐπῆραν αὐτήν ὡς σύζυγον καὶ οἱ ἑπτὰ, χωρὶς νὰ ἀφήσουν ἀπόγονον. Τελευταία δὲ ἀπὸ ὅλους ἀπέθανε καὶ ἡ γυναῖκα.

²³ ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσι, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα. ²³ Λοιπὸν κατὰ τὴν ἀνάστασιν, ὅταν ὅλοι αὐτοὶ ἀναστηθοῦν, εἰς ποῖον ἀπὸ ὅλους θὰ ἀνήκη ἡ γυναῖκα; Διότι καὶ οἱ ἑπτὰ τὴν ἔλαβον ὡς σύζυγον”.

²⁴ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ; ²⁴ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· “δὲν σκέπτεσθε, πόσον πλανᾶσθε δι’ αὐτό; Καὶ τούτο, διότι δὲν γνωρίζετε οὔτε τὴν διδασκαλίαν τῶν Γραφῶν οὔτε τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

²⁵ ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ’ εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ²⁵ Διότι, ὅταν ἀναστηθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἐκ νεκρῶν οὔτε νυμφεύονται οἱ ἄνδρες οὔτε υπανδρεύονται αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ ζοῦν ὅπως οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ.

²⁶ περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως, ἐπὶ τοῦ βᾶτου πᾶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς λέγων, ἐγὼ ²⁶ Ὡς πρὸς δὲ τοὺς νεκρούς, ὅτι δηλαδὴ θὰ ἀναστηθοῦν, δὲν εἰσαβάσατε στὸ βιβλίον τοῦ Μωϋσέως, ἐκεῖ ὅπου γίνεται λόγος διὰ τὴν φλεγομένην βᾶτον, πῶς τοῦ εἶπεν

ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαάκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;

ο Θεός; Εγώ είμαι ο Θεός του Αβραάμ και ο Θεός του Ισαάκ και ο Θεός του Ιακώβ;

²⁷ οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε.

²⁷ Ο Θεός δεν είναι Θεός νεκρών, ἀλλὰ Θεός ζωντανών και ως ζωντανούς εις την αιωνιότητα αναφέρει εδώ τους τρεις πατριάρχας. Σεις λοιπόν, πολὺ πλανάσθε”.

²⁸ Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· Ποία ἐστὶ πρώτη πάντων ἐντολή;

²⁸ Επλησίασε τότε ένας ἀπό τους γραμματεῖς, ο οποίος ὅταν τους ἤκουσε να συζητοῦν και εἶδεν ὅτι ορθῶς ἀπήντησεν εις αὐτούς ο Χριστός, τον ἐρώτησε με ειλικρινές ενδιαφέρον· “ποία είναι η μεγαλυτέρα ἀπό ὅλας τας ἐντολάς;”

²⁹ ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι Πρώτη πάντων ἐντολή· ἄκουε, Ἰσραήλ, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστι·

²⁹ Ο δε Ιησοῦς του ἀπήντησεν, ὅτι η πρώτη ἀπό ὅλας τας ἐντολάς είναι αὐτή·” ἀκουε λαέ Ισραήλ, ο Κυριος ο Θεός ημῶν ένας και ἄμνος Κυριος είναι.

³⁰ καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. αὕτη πρώτη ἐντολή·

³⁰ Και οφείλεις να αγαπᾶς Κυριον τον Θεόν σου με ὅλην σου την καρδίαν και με ὅλην σου την ψυχὴν και με ὅλην την διάνοιάν σου και με ὅλην σου την δύναμιν, με ολόκληρον δηλαδή την ὑπαρξίν σου. Αὐτή είναι η πρώτη ἐντολή.

³¹ καὶ δευτέρα ὁμοία, αὕτη· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι.

³¹ Και δευτέρα ἐντολή ὁμοία προς την πρώτην είναι αὐτή· Οφείλεις να αγαπᾶς τον πλησίον σου, ὅπως τον εαυτόν σου. Ἀλλη μεγαλυτέρα ἐντολή ἀπό τας δύο αὐτάς δεν ὑπάρχει”.

³² καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ’ ἀληθείας

³² Και εἶπεν εις αὐτόν ο γραμματεὺς· “πολὺ καλά, διδάσκαλε, σύμφωνα προς την ἀλήθειαν ἀπήντησες, ὅτι ένας

εἶπας ὅτι εἷς ἐστὶ καὶ οὐκ εἶναι ὁ Κύριος καὶ Θεός καὶ ἐκτός ἀπὸ αὐτὸν δὲν ὑπάρχει ἄλλος.

³³ καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν πλεῖόν ἐστὶ πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν. ³³ Καὶ το να ἀγαπά κανεῖς αὐτὸν με ὅλην του την καρδιά καὶ με ὅλην του την διάνοιαν καὶ με ὅλην του την ψυχὴν καὶ με ὅλην την δύναμιν της θελήσεώς του καὶ το να ἀγαπά τον πλησίον του σαν τον εαυτὸν του, εἶναι πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ ὅλα τα σφάγια, που καίονται ολόκληρα ὡς θυσία ἐπάνω στο θυσιαστήριον καὶ ἀπὸ ὅλας τας ἄλλας θυσίας”.

³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. ³⁴ Ὄταν εἶδε ὁ Ἰησοῦς, ὅτι τόσον συνετά καὶ ἐξυπνα ἀπήντησε, του εἶπεν· “δὲν εἶσαι μακρὰ ἀπὸ τῆς βασιλείαν του Θεοῦ, ὅπως εἶναι οἱ ἄλλοι γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι”. Καὶ κανεῖς πλέον δὲν ετολμούσε να τον ἐρωτήση.

³⁵ Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυὶδ ἐστὶ; ³⁵ Ἐλαβε τότε τον λόγον ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐδίδασκε εἰς τας αὐλάς του ναοῦ· “πὼς ἰσχυρίζονται οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀπλοῦς ἀπόγονος του Δαυὶδ;

³⁶ αὐτὸς γὰρ Δαυὶδ εἶπεν ἐν Πνεύματι ἁγίῳ· λέγει ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. ³⁶ Διότι ὁ ἴδιος ὁ Δαυὶδ, ἐμπνεόμενος ἀπὸ το Ἅγιον Πνεῦμα, διεκήρυξε· Εἶπεν ὁ Κύριος στον Κυριον μου, κάθισε ἐκ δεξιῶν μου ἐνδοξος ὅπως ἐγώ, ἕως ὅτου συντρίψω τοὺς ἐχθρούς σου καὶ τοὺς θέσω ὑποπόδιον των ποδῶν σου.

³⁷ αὐτὸς οὖν Δαυὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ; καὶ ὁ ³⁷ Ὁ ἴδιος, λοιπόν, ὁ Δαυὶδ ὀνομάζει τον Μεσσίαν Κυριον· καὶ πὼς λοιπόν εἶναι δυνατόν ὁ Μεσσίας να εἶναι μόνον ἀπλοῦς ἀπόγονός του;” Καὶ ὁ

πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως.

πολὺς λαὸς ἤκουεν τον Ἰησοῦν με μεγάλην ευχαρίστησιν.

³⁸ Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελώντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς

³⁸ Καὶ τοὺς ἔλεγε εἰς τὴν διδασκαλίαν του· “προσέχετε ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς, οἱ οἱποῖοι θέλουν νὰ ἐμφανίζωνται καὶ νὰ περιπατοῦν με ἐπισήμους καὶ ἐιδικάς δι’ αὐτοὺς στολάς καὶ ἐπιδιώκουν τοὺς τιμητικὸὺς χαιρετισμοὺς εἰς τὰς ἀγοράς

³⁹ καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δεῖπνοις.

³⁹ καὶ τὰ πρῶτα καθίσματα εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς πρῶτας θέσεις εἰς τὰ δεῖπνα.

⁴⁰ οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι! οὗτοι λήψονται περισσότερον κρῖμα.

⁴⁰ Αὐτοὶ εἶναι, που καταπατοῦν τὸ δίκαιον καὶ κατατρώγουν τὰ σπίτια καὶ τὴν περιουσίαν τῶν χήρων καὶ κατόπιν με ὑποκρισίαν πολλήν καὶ με τὸ πρόσχημα τῆς εὐσεβοίας κάνουν μακράς προσευχάς, δια νὰ ἐξαπατοῦν τοὺς ἄλλους. Αὐτοὶ θὰ λάβουν μεγαλυτέραν καταδίκην, ἀπὸ οἱοιονδήποτε ἄλλον ἄρπαγα καὶ κλέπτῃν”. (Καὶ τοῦτο, διότι αὐτοὶ ἐν ἐπιγνώσει ἀμαρτάνουν, καὶ, τὸ ἀκόμη χειρότερον, καπηλεύονται τὴν εὐσέβειαν).

⁴¹ Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

⁴¹ Καὶ τότε ἐκάθισεν ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι ἀπὸ τὰ κουτιά τῶν ἐλεημοσυνῶν καὶ ἐβλεπε πὼς ὁ λαὸς ἐρριπτε χάλκινα νομίσματα εἰς αὐτό”.

⁴² καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἔλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ

⁴² Καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἐρριπταν πολλά· Ἦλθε ὁμως μία πτωχὴ χήρα καὶ ἐρίζε δύο λεπτά, δηλαδὴ ἓνα κοδράντην.

ἔβαλε λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶ
κοδράντης.

⁴³ καὶ προσκαλεσάμενος
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη
πλεῖον πάντων ἔβαλε τῶν
βαλλόντων εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον·

⁴⁴ πάντες γὰρ ἐκ τοῦ
περισεύοντος αὐτοῖς
ἔβαλον· αὕτη δὲ ἐκ τῆς
ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα
ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον
τὸν βίον αὐτῆς.

⁴³ Και αφοῦ προσκάλεσε ο Κυριος
τους μαθητάς του τους εἶπε· “σας
διαβεβαιώνω, ὅτι αὐτή ἡ πτωχὴ χήρα
ἔρριξε στο κουτί πολὺ περισσότερα
ἀπὸ ὅλους τους ἄλλους.

⁴⁴ Διότι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔρριψαν ἀπὸ το
περίσευμά των, αὐτή δε ἀπὸ τὴν πλήρη
στέρησίν της· ὅλα ὅσα εἶχεν τα
ἔρριψεν, ὅλο το βιο της”.